

Kinderen staan nieuwe relatie in de weg

Nieuwe relaties

Steeds meer mannen en vrouwen hebben een relatie achter de rug. De meeste gescheidenen blijven echter niet lang alleen wonen. Weduwen en weduwnaars gaan minder vaak weer samenwonen.

Na een snelle toename tot medio jaren tachtig, schommelt het jaarlijks aantal echtscheidingen in ons land sindsdien rond de 30 duizend. Het hoogtepunt werd bereikt in 1994, toen ongeveer 70 duizend mensen alleen kwamen te staan als gevolg van echtscheiding. In dat jaar werden verder 40 duizend vrouwen weduwe en 16 duizend mannen weduwnaar. Het Centraal Bureau voor de Statistiek onderzocht hoeveel van hen sindsdien opnieuw zijn gaan samenwonen, en welke verschillen er in dit opzicht bestaan tussen mannen, vrouwen, gescheidenen en verweduwd.

Kinderen hinderen

Bijna een derde van degenen die in 1994 scheidden, bleek op 1 januari 1995 - dus binnen één jaar - al weer met een partner samen te wonen. Deze snelle wisseling van partner doet vermoeden dat in een flink aantal gevallen de scheiding het gevolg zal zijn geweest van een buitenechtelijke affaire. Mannen blijken bovendien sneller aan een nieuwe samenwoningsrelatie te beginnen dan vrouwen. Omdat kinderen na een scheiding in de meeste gevallen aan de vrouw worden toegewezen, hebben mannen vaak betere kansen op de relatiemarkt.

Het verschil in samenwoonkans tussen mannen en vrouwen kan overigens niet volledig worden verklaard door het al dan niet aanwezig zijn van kinderen, want zowel onder gescheidenen die wel als niet kinderen thuis hebben wonen, ligt de kans op opnieuw samenwonen ruim vijf procentpunten hoger bij mannen dan bij vrouwen.

Hoe jonger, hoe sneller

Met het toenemen van de leeftijd daalt het percentage gescheiden personen dat snel weer samenwoont. Onduidelijk is of dit samenhangt met een afnemende behoefte aan een nieuwe partner of met afnemende kansen op de relatiemarkt. Het hoogste aandeel personen dat binnen een jaar weer samenwoont komt voor onder twintigers. Voor vrouwen geldt de negatieve relatie tussen leeftijd en snel weer samenwonen in sterkere mate dan voor mannen. Hierdoor is in alle leeftijdsklassen het percentage samenwonenden onder vrouwen lager dan onder mannen. Alleen onder twintigers zijn de percentages ongeveer gelijk. Voor hen geldt vaak dat er nog geen sprake is van kinderen die de relatievorming kunnen bemoeilijken.

Leeftijdseffect

Binnen een jaar na de scheiding woont bijna een derde weer samen, binnen drie jaar na de scheiding woont meer dan de helft opnieuw samen (of heeft opnieuw samengewoond). Weer drie jaar later hebben twee van de drie gescheidenen een nieuwe relatie (gehad).

Voor gescheiden mannen zijn de kansen op de relatiemarkt op korte en lange termijn beduidend beter. Op 1 januari 2000, binnen zes jaar na de scheiding, heeft rond 75 procent van de mannen weer opnieuw samengewoond. Voor vrouwen ligt dit ruim tien procentpunten lager.

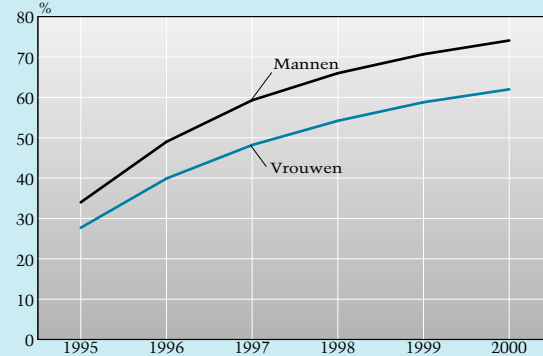
Het effect van leeftijd op de kans om opnieuw een relatie aan te gaan is niet alleen zichtbaar kort na de echtscheiding, maar vooral enkele jaren later. De kans om in de loop van de tijd weer samen te wonen stijgt sterker naarmate men jonger was bij de scheiding. Onder mannen die ten tijde van de scheiding 20-29 jaar waren, stijgt het percentage dat weer samenwoont (of heeft samengewoond) van 35 procent (binnen) een jaar na de scheiding tot ruim 85 procent (binnen) zes jaar na de scheiding. Onder mannen die op 60-jarige of hogere leeftijd gingen scheiden, stijgt het percentage slechts van ruim 25 procent naar bijna 45 procent. Voor vrouwen geldt een soortgelijk beeld, al stijgt de samenwoonkans in het algemeen minder snel.

Samenwoningsrelatie

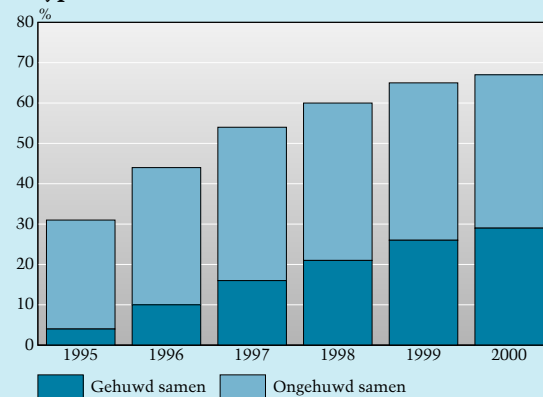
Hoewel binnen één jaar na de scheiding al een derde van de betrokkenen weer samenwoont, is nog geen vijf procent opnieuw getrouwd. Een snel huwelijk is dus veel minder gebruikelijk dan een snelle samenwoningsrelatie. Na zo'n zes jaar is bijna dertig procent van de gescheidenen opnieuw getrouwd en

Samenwoonkans van in 1994 gescheiden personen

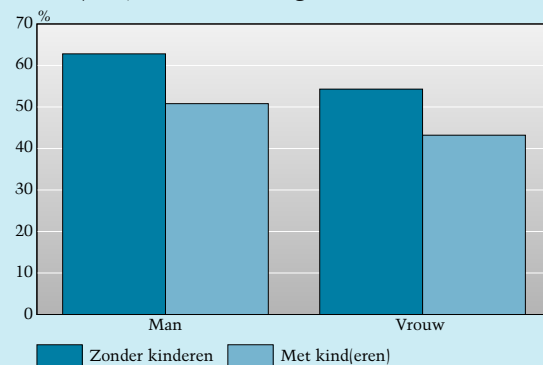
naar geslacht en duur van periode na scheiding

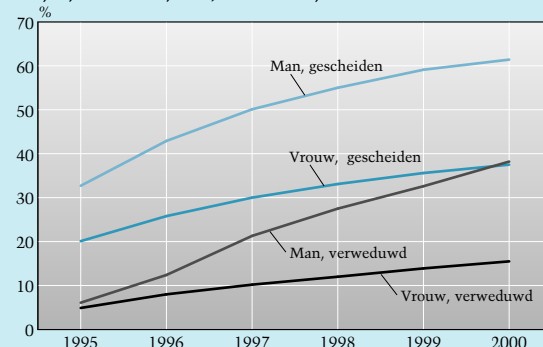
naar type relatie

binnen 5 jaar, naar aanwezigheid van kinderen

op leeftijd 50-59 jaar, naar leefsituatie

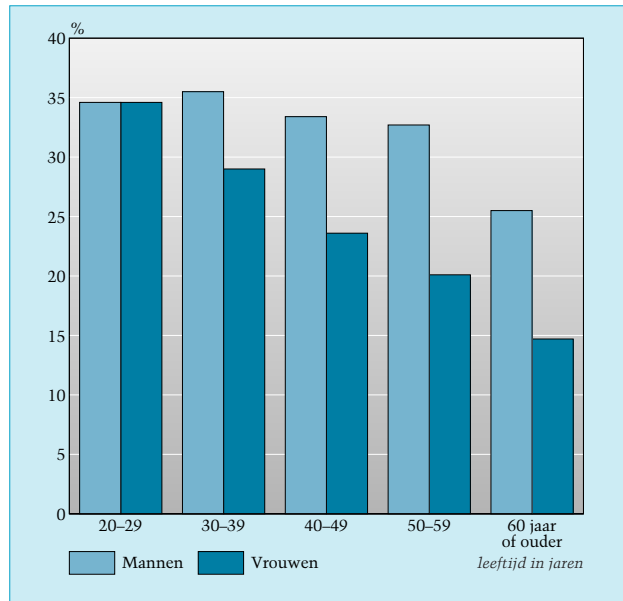
woont bijna veertig procent ongehuwd samen.

Mannen en vrouwen die alleen zijn komen te staan door de dood van hun partner, gaan beduidend minder snel een nieuwe relatie aan. Dat de verweduwdens gemiddeld ouder zijn dan de gescheidenen speelt slechts ten dele een rol: van de verweduwde vijftigers woont slechts ongeveer vijf procent binnen één jaar weer samen, tegen ruim een kwart van de gescheiden vijftigers. Op de langere termijn wordt het verschil tussen beide

groepen relatief minder groot, al blijft het in absolute zin nog opvallend. Van de gescheiden mannen woont na zes jaar rond de zestig procent weer samen, tegen rond de veertig procent van de verweduwde mannen. Weduwes gaan nog veel minder vaak een nieuwe relatie aan. Na zes jaar woont slechts zo'n vijftien procent van de vrouwen die als vijftiger hun man verloren weer samen. ◀

Mila van Huis en Harry Visser

Opnieuw samenwonenden op 1 jan. 1995 naar geslacht en leeftijd

Opnieuw gaan samenwonen

In dit artikel is het opnieuw gaan samenwonen geanalyseerd van personen die in 1994 een echtscheiding hebben meege maakt. Voor hen is gedurende de periode 1995–2000 de huishoudensituatie (peildatum 1 januari) nagegaan. Is een persoon op een peildatum gehuwd, dan is aangenomen dat er sprake is van een nieuwe relatie. Als een persoon een relatie aangaat zonder te trouwen dan geeft de adressamenstelling hiervan een indicatie. Verondersteld is dat een persoon opnieuw is gaan samenwonen als op een adres twee niet-gehuwde volwassenen voorkomen, één niet-gehuwde volwassene en één eenoudergezin wonen, of twee eenoudergezinnen aanwezig zijn. Het is mogelijk dat deze veronderstelling een (lichte) overschatting geeft van het opnieuw gaan samenwonen, want ook een broer die bij zijn zus is gaan wonen wordt op deze manier als samenwoner gerekend.